

Lyme borelioza (Lajmska bolest ili erythema migrans)

Lyme borelioza je bakterijska bolest koju uzrokuje bakterija roda *Borrelia burgdorferi*, a na čovjeka se prenose ubodom zaraženog krpelja (*Ixodes ricinus*). U Hrvatskoj se bolest najčešće javlja sezonski, ponajprije od proljeća do kasne jeseni, kada su krpelji najaktivniji. Javlja se sa velikom učestalošću u lokaliziranim regijama (kod nas uglavnom u sjeverozapadnim područjima Hrvatske). Djeca predškolske dobi često borave na otvorenom te zbog igre u travi i šumi imaju povećan rizik od uboda i same zaraze.

Važno je napomenuti da se Lyme borelioza ne prenosi s čovjeka na čovjeka niti kontaktom među djecom u vrtiću. Zaraza nastaje isključivo ubodom zaraženog krpelja koji je dovoljno dugo pričvršćen za kožu.

Najraniji i najčešći znak bolesti je migrirajući eritem (eritema migrans)— u roku 2 do 30 dana (najčešće za 14 dana) na mjestu ugriza krpelja pojavljuje se crvenilo na koži ovalnog ili prstenastog oblika koje se polako širi, doseže promjer obično više od 5 cm i dugo je prisutno (i nekoliko tjedana), a u sredini postupno blijedi stvarajući karakterističan oblik. Obično nije bolan niti svrbi, a može biti praćen povišenom tjelesnom temperaturom, umorom, glavoboljom, klonulošću, smetnja koncentracije, bolovima u mišićima i zglobovima.

Ako se bolest ne prepozna i ne liječi na vrijeme, u kasnijoj fazi bolesti javljaju se simptomi od strane živčanog sustava (ukočen vrat, paraliza lica, jaka neizdrživa glavobolja, bol i slabost u mišićima, neosjetljivost na podražaje...) zglobova (upala zglobova) ili srca (nepravilni srčani otkucaji, upala srca).

Lyme boreliozu se uspješno liječi antibioticima. Važno je liječiti prvi stadij bolesti, kako bi se spriječio razvoj težih i kroničnih oblika bolesti.

Od svega je najvažnija prevencija – ako se odlazi u područja gdje ima dosta krpelja (šume i sl.) preporuka je nositi duge hlače i majice dugih rukava koje pristaju usko uz nogu i ruku, nositi šešire, staviti hlače u čarape i obući uske cipele i korištenje repelenta (sredstva protiv insekata, kod djece se preporuča na prirodnoj bazi). Nakon dolaska iz prirode potrebno je nošenu odjeću dobro pregledati i staviti na pranje, a osoba također treba detaljno pregledati cijelo tijelo posebno vlasište, iza ušiju, vrat, pazuhe, prepone i područje iza koljena i treba se odmah otuširati.

Kako ukloniti krpelja:

- Uzmite pincetu (postoje i pincete baš za vađenje krpelja)
- Nemojte ničim premazivati krpelja
- Pritisnite nježno, ali čvrsto, tupom pincetom blizu "glave" krpelja.
- Preporuka je da se krpelj "okreće" u ravnini kože pa tek onda podigne sa kože. Krpelj izvucite ravno prema gore bez trzaja.
- Ne stiskajte niti ne gnječite krpelja jer se time uzrokuje njegovo grčenje i pojačano izlučivanje veće količine sekreta i uzročnika bolesti u ljudsko tijelo ako je krpelj zaražen, pa se na taj način lakše prenese zaraza.
- Natrljajte vatom područje ugriza antiseptikom (Octenisept)

Zdravstvena voditeljica:

Nina Pustić, mag. med. techn.